Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Innovatie en Industriebeleid

Auteur
[redacted]

TER BESLISSING
Datum aangemaakt
6 november 2026

Kenmerk
EZK_DGBI_II / 108952536

Kopie aan

Bijlage(n)
1

nota
TER BESLISSING

SO BNC fiche Chips Act

Parafenroute

[redacted]	[redacted]	[redacted]
[redacted]		

Aanleiding

De vaste commissie voor Economische Zaken heeft op 17 september 2026 een aantal vragen en opmerkingen verzonden aan het kabinet over het BNC-Fiche: Chips Act 2.0 (Kamerstuk 22112, nr. 4407) (hierna; CAII).

Geadviseerd besluit

- U wordt gevraagd akkoord te gaan met de beantwoording van deze vragen en met verzending aan de Tweede Kamer.

Kernpunten

De vragen van de fracties richten zich op vier hoofdelementen.

1. Governance en Selectieprocedures Grand Challenges en Strategische Projecten (twee nieuwe instrumenten die strategische initiatieven kunnen ondersteunen)
   - Het kabinet onderstreept dat besluitvorming over Strategische Projecten en Grand Challenges moet plaatsvinden via de European Semiconductor Board (ESB) op basis van objectieve criteria, technologische uitmuntendheid en aantoonbare toegevoegde waarde voor de gehele Europese keten.
   - Tevens wordt in de antwoorden benoemd dat Strategische Projecten in de kern duurzaam economisch levensvatbaar moeten zijn en dat de weg daarnaartoe inherent onderdeel van het projectontwerp moet zijn. Aantoonbare marktvraag, bijvoorbeeld via letters of support of off-take agreements, kan daaraan bijdragen. Het kabinet zal in de onderhandelingen bezien hoe economische levensvatbaarheid en vraag het best in de selectiecriteria kunnen worden geborgd.

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Innovatie en Industriebeleid

Kenmerk
EZK_DGBI_II / 108952536

- In de antwoorden wordt bevestigd dat Nederland zich inzet om unieke Nederlandse en Europese sterktes, zoals machinebouw, geïntegreerde fotonica en chipontwerp, een expliciete plek te laten houden binnen de werkprogramma's van de Chips Joint undertaking en de beoogde Grand Challenges. Daarbij pleit Nederland onder meer voor de volgende generatie geavanceerde productiemachines als afzonderlijke Grand Challenge.
- Belangrijk is om de industrie mee te nemen in de opzet van projecten, mede door middel van de Industrial Alliance, Het kabinet ziet echter geen aanleiding om een vertegenwoordiger van de industrie een vast lid te maken van de ESB.

2. Toegankelijkheid instrumenten
   - Het kabinet bevestigt de BNC-inzet dat de eigendomseis van meer dan 50 procent Europese zeggenschap voor domestic undertakings niet passend is en onderzoekt alternatieve definities om te zorgen dat bedrijven die in de kern Europees zijn niet worden uitgesloten en tegelijkertijd risico's rondom buitenlandse zeggenschap worden gemitigeerd.
3. Vraagsturing, regeldruk en werkbaarheid voor het mkb
   - Het kabinet verwelkomt de accentverschuiving naar vraagsturing. Daarbij zet het in op een nauwere samenhang tussen de CAII en de Cloud and AI Development Act (CADA), zodat Europese vraag naar cloud- en AI-technologie ook bijdraagt aan de ontwikkeling en opschaling van Europese halfgeleidertechnologie. Het kabinet ziet in dat kader ook een waardevolle rol voor initiatieven zoals de European Tech Creators Coalition (TCC), die via projecten de onderlinge vraag naar technologie in de Europese industrie wil versterken.
   - In de antwoorden wordt ingegaan op het voorkomen van cumulatie van regelgeving (zoals de afbakening ten opzichte van de Cybersecurity Act). Het kabinet maakt zich in de onderhandelingen hard voor verduidelijking van een mkb-vrijstelling voor rapportage- en monitoringsverplichtingen binnen de crisismechanismen, om te voorkomen dat kleinere ketenpartners onevenredig worden belast.
4. Financiering
   - Het kabinet wil niet vooruitlopen op het nieuwe Meerjarig Financieel Kader (MFK) en het beoogde Europees Concurrentievermogen Fonds (ECF).
   - Om kapitaalvernietiging te voorkomen, benadrukt de beantwoording het belang van continuïteit van bestaande proeflijnen (zoals NanoIC en de fotonica-proeflijn).
   - Waar nationale cofinanciering ontoereikend blijkt, verkent het kabinet, in lijn met het coalitieakkoord, waar aanvullende middelen mogelijk zijn. Over de inzet van eventuele aanvullende nationale middelen wordt besloten in de reguliere budgettaire besluitvorming.

Overkoepelend benadrukt het kabinet dat de CAII onderdeel is van een bredere benadering ter bevordering van een Europese technologiestack, van kritieke grondstoffen, machinebouw en halfgeleiders, via rekeninfrastructuur, cloud, data en software, tot AI en toepassingen. Een integrale benadering, waarin vraag en aanbod elkaar versterken is noodzakelijk om Europese onmisbaarheid, weerbaarheid en welvaart te vergroten.

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Innovatie en Industriebeleid

Kenmerk
EZK_DGBI_II / 108952536

Toelichting

- Het Tech Sovereignity Package (TSP), bestaande uit een overkoepelende mededeling over technologische soevereiniteit inclusief een Open Source Strategy, CAII, de Cloud and AI Development Act (CADA), en een Strategic Roadmap for Digitalisation and AI in Energy, wordt beschouwd als hét antwoord van de Commissie op het maatschappelijke debat over technologische soevereiniteit in de digitale waardeketen van de EU.
- Deze herziening van de Chips Act is mede te danken aan het Nederlandse initiatief voor de Semicon Coalition, die opriep dat de hele waardenketen voor halfgeleiders moet worden versterkt in de EU, langs de principes van onmisbaarheid (indispensability), weerbaarheid (resilience) en welvaart (prosperity).
- Met de CAII wil de Commissie het concurrentievermogen en de crisisparaatheid van de Europese halfgeleiderindustrie versterken, en introduceert de commissie nieuwe instrumenten die bijdragen aan deze doelstellingen. Nederland benadrukt daarbij dat versterking van bestaande Europese technologische sterktes en het creëren van voldoende marktvraag minstens zo belangrijk zijn als uitbreiding van productiecapaciteit.
- Het BNC fiche stelt dat het kabinet de doelstelling van de CAII verwelkomt om de Europese halfgeleiderindustrie te versterken, afhankelijkheden af te bouwen, en crisisparaatheid te vergroten. Deze sluit in grote lijnen aan bij de Nederlandse non-paper inzake het TSP, de Semicon Coalition declaration en de inzet vanuit Nederland richting de publieke consultatie.
- Het kabinet zet bij de verdere uitwerking en implementatie van het Techsoevereiniteitspakket in op aansluiting bij initiatieven vanuit het Nederlandse en Europese technologie-ecosysteem, waaronder de TCC. De TCC kan bijdragen aan een meer holistische benadering van de Europese technologiewaardeketen en een rol spelen bij de identificatie, prioritering en ondersteuning van strategische projecten binnen onder meer CAII en de CADA. Daarbij is een goede aansluiting op de CAII, CADA en bredere Europese initiatieven rond industriële AI van belang.

Krachtenveld

- Met het TSP wil de Commissie een grotere regierol pakken over de gehele digitale waardeketen; deze aanpak wordt op hoofdlijnen verwelkomd door zowel grote als kleine lidstaten. Het Europees Parlement pleit voor verdergaande maatregelen.
- Een meerderheid van de lidstaten onderschrijft de doelstellingen van de CAII. Er is verdeeldheid over de ruimte voor samenwerking met niet-Europese aanbieders en de selectiecriteria voor de strategische projecten.